

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DUS-07-235-BB/08

GABINET MARSZAŁKA SENATU
Główny Pracownia Senackich
wpłynęło dn. 3.06.08
nr 4108 podpis: M

Warszawa, dnia 2.06. 2008r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

W związku z otrzymanym do wiadomości pismem Sekretarza Stanu Szefa Gabinetu Politycznego Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia br. znak: BM-I-0702-28-BB/08 wraz z kopią pisma Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 kwietnia br. znak: BPS/DSK-43-383/08 oraz oświadczeniem złożonym przez senatora Stanisława Gogacza podczas 10. posiedzenia Senatu RP w dniu 24 kwietnia 2008 r. wyjaśniam, co następuje:

Zgodnie z generalną zasadą wynikającą z systemu ubezpieczeń społecznych wprowadzonego z dniem 1 stycznia 1999 r. przepisami ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.) świadczenia pieniężne jak przykładowo emerytura czy też renta z tytułu niezdolności do pracy, które to świadczenia zostały określone przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną, przysługują ubezpieczonym, a więc osobom podlegającym obowiązkowo albo dobrowolnie ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu.

W systemie emerytalno - rentowym wprowadzonym równocześnie z systemem ubezpieczeń społecznych, a uregulowanym powołanymi przepisami ustawy emerytalnej przyjęto, iż przez okres przejściowy na dotychczasowych zasadach prawo do emerytury oraz ustalania jej wysokości przysługuje ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., spełniającym łącznie określone ustawowo warunki.

Jednym z tych warunków jest osiągnięcie wymaganego wieku emerytalnego wynoszącego dla kobiet co najmniej 60 lat, a dla mężczyzn co najmniej 65 lat.

Drugim warunkiem jest legitymowanie się określonym okresem składkowym i nieskładkowym odpowiednio wynoszącym dla kobiet co najmniej 20 lat, a dla mężczyzn co najmniej 25 lat.

Wobec tego uprawnienie do emerytury zależy od spełnienia łącznie warunku osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego i legitymowania się co najmniej wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym.

Natomiast ustalenie wysokości emerytury zależy od długości stażu pracy i wysokości wynagrodzenia osiąganego przez pracownika przed przejściem na emeryturę, związanej z tym wynagrodzeniem wysokości składki płaconej na ubezpieczenie społeczne.

Docelowo przyjęto, iż uprawnienia do emerytur będą przysługiwały dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. według jednolitych zasad.

Emerytury będą zależały jedynie od osiągnięcia powszechnie obowiązującego wieku emerytalnego – według stanu obecnego – 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn – i kwoty zgromadzonych składek w pierwszym filarze w przypadku ubezpieczonych, którzy nie podpisali do dnia 31 grudnia 1999 r. umowy o przystąpieniu do otwartego funduszu emerytalnego, natomiast w przypadku ubezpieczonych, którzy podpisali umowy o przystąpieniu do otwartego funduszu emerytalnego składek zgromadzonych w I filarze i w II filarze tj. w otwartym funduszu emerytalnym.

Jeżeli chodzi o uprawnienia repatriantów do świadczeń emerytalno – rentowych, to zgodnie z przepisami powołanej ustawy emerytalnej okresy zatrudnienia za granicą osób, które powróciły do kraju po dniu 22 lipca 1944 r. i zostały uznane za repatriantów, są okresami składkowymi dla celów emerytalno – rentowych.

A zatem osobom, które przyjeżdżają do Polski jako repatrianci, organy rentowe uwzględniają przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno – rentowych okresy pracy przebyte za granicą.

Są to uprawnienia szczególne bowiem nie wynikają z faktu pozostawania w ubezpieczeniu i opłacania składek w polskim systemie ubezpieczeń społecznych.

Z tym, iż repatriantom występującym o emeryturę, których okres aktywności zawodowej przypadł poza granicami, wysokość tych świadczeń ustalana jest w wysokości najniższej emerytury, bowiem przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczeń emerytalno – rentowych, uwzględniane jest tylko to wynagrodzenie lub dochód, od którego została odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne.

Obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno – rentowych od wynagrodzenia uzyskiwanego za granicą.

Jeżeli chodzi o członków rodziny repatrianta, małżonka repatrianta nie nabywającego obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji, osób które nie pracowały w Polsce, a w związku z tym nie następowało odprowadzanie składek na ubezpieczenie społeczne od ich wynagrodzeń, doходу to osoby te nie są uprawnione do świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych.

Należy podkreślić, iż wprowadzenie regulacji, na podstawie których przy ustalaniu wysokości emerytury dla repatriantów stosowane byłyby odmienne zasady niż dla ogółu ubezpieczonych prowadziłyby do preferencyjnego traktowania tych osób, które nie pracowały w Polsce, a w związku z tym nie odprowadzały składek na ubezpieczenie społeczne w stosunku do tych wszystkich ubezpieczonych, którzy przez długi okres pracy odprowadzali składki na to ubezpieczenie.

Również w przypadku członka rodziny repatrianta, małżonka repatrianta przybyłego z tym repatriantem, a nienabywającego obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji, którego okres aktywności zawodowej przypadł poza granicami Polski, objęcie uprawnienia do polskiej emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy prowadziłyby do korzystniejszego traktowania tych osób w stosunku do tych wszystkich ubezpieczonych pozostających w ubezpieczeniu społecznym, a w związku z tym przez okres aktywności zawodowej odprowadzających składki na ubezpieczenie społeczne.

Emerytura bądź renta jest świadczeniem o charakterze ubezpieczeniowym.

W systemie emerytalno – rentowym przyjęto generalną zasadę, zgodnie z którą wysokość indywidualnej emerytury bądź renty uzależniona jest od indywidualnej długości stażu pracy i indywidualnej wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego w czasie aktywności zawodowej, a z nim związanej wysokości składki płaconej na ubezpieczenie społeczne.

Właśnie z uwagi na tę generalną zasadę, brak jest przesłanek do uwzględniania przy ustalaniu wysokości indywidualnej emerytury wynagrodzeń, których ubezpieczony faktycznie nie osiągnął, np. przeciętnych krajowych wysokości wynagrodzeń, a w związku z tym przeciętnych wysokości płaconych składek na ubezpieczenie społeczne lub też przeciętnych dochodów uzyskiwanych przez określone grupy zawodowe niezależnie od przyczyn wpływających na wysokość osiąganego wynagrodzenia w trakcie aktywności zawodowej czy też przyczyn wpływających na przebieg aktywności zawodowej.

Wprowadzanie preferencyjnych rozwiązań dotyczących ustalania wysokości świadczeń emerytalnych dla repatriantów oraz możliwości nabywania świadczeń emerytalno – rentowych dla małżonka repatrianta, a nie nabywającego obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji może w konsekwencji spowodować eskalację żądań różnych grup ubezpieczonych co do wprowadzenia nowej formuły ustalania wysokości świadczeń bądź przyznawania uprawnień emerytalno – rentowych osobom, które nie pozostawały nigdy w ubezpieczeniu społecznym, a będą oczekiwały takich samych uprawnień.

Obejmowanie świadczeniami emerytalno – rentowymi na powszechnych lub preferencyjnych zasadach osób, które nigdy nie pozostawały w ubezpieczeniu społecznym prowadzić może jedynie do destabilizacji systemu ubezpieczeń społecznych.

Z uwagi na powyższe i obowiązujące generalne zasady w powszechnym systemie emerytalnym w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej nie są podejmowane działania w kierunku przyznania preferencyjnych uprawnień emerytalnych bądź preferencyjnego ustalania wysokości tych świadczeń dla repatriantów oraz członków rodziny repatrianta nienabywających obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji w stosunku do ubezpieczonych objętych powszechnym systemem ubezpieczeń społecznych .

Pragnę dodać, iż formy i tryb udzielania pomocy dla repatriantów zostały określone przepisami ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz.U. Nr 2004, poz. 53, poz. 532, z późn. zm.).

Pragnę również zauważyć, iż repatrianci jako obywatele polscy korzystają z tych samych uprawnień, co wszyscy inni obywatele tj. ze świadczeń socjalnych z zakresu pomocy społecznej. Opieka ta i pomoc udzielana jest zainteresowanym w miejscu ich zamieszkania.

Rozumiejąc problemy podnoszone przez repatriantów w kwietniu br. w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej podjęto decyzję o zaproponowaniu władzom Republiki Kazachstanu rozpoczęcia negocjacji dwustronnej umowy o zabezpieczeniu społecznym.

Zwróciłam się do Ambasadora Republiki Kazachstanu w Rzeczypospolitej Polskiej, z uprzejmą prośbą o zainteresowanie się tą sprawą instytucji kazachskiej – właściwej w zakresie negocjacji tego typu umów i zaproponowałam przeprowadzenie w Polsce wstępnych konsultacji dotyczących zawarcia polsko – kazachskiej umowy.

Oczywiście do czasu uzyskania odpowiedzi ze Strony władz Republiki Kazachstanu nie jest możliwe stwierdzenie czy negocjacje tej umowy faktycznie zostaną podjęte.

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Spraw Parlamentarnych
Do sprawy : BM-1-0702-28-BB/08

MINISTER

Jolanta Fedak